

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător – V. Chisilița
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – M. Guzun, V. Clima, G. Dașchevici

Î N C H E I E R E

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Ala Cobăneanu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Centrul Național Anticorupție, în cauza civilă la cererea înaintată de Violeta Ceban către Centrul Național Anticorupție cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului restant și a salariului pentru absența forțată de la serviciu, compensarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată hotărârea din 05 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 10 ianuarie 2019, Violeta Ceban s-a adresat în instanță cu o cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Centrului Național Anticorupție, prin care a solicitat anularea ordinului de concediere nr.0248 din 12 februarie 2018, restabilirea în funcția deținută anterior de ofițer superior de investigații pentru cazuri excepționale, încasarea restanței la plata salariului pentru luna noiembrie 2018, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu începând cu data de 12 decembrie 2018 și până la pronunțarea hotărârii, repararea prejudiciului moral în mărime de 12 614 lei și încasarea cheltuielilor suportate pentru asistență juridică în mărime de 4 000 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Violeta Ceban a indicat că, la 24 iulie 2008, prin ordinul nr. 039, a fost angajată în baza contractului individual de muncă în funcția de colaborator în cadrul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

La 06 decembrie 2010, prin ordinul nr.095, i s-a conferit categoria de calificare „specialist de categoria II”, iar prin ordinul nr.011 din 24 decembrie 2012, a fost numită în funcția de colaborator al Centrului Național Anticorupție.

În perioadele de la 04 noiembrie 2013 până la 09 septembrie 2016 și de la 10 septembrie 2016 până la 09 noiembrie 2018, reclamanta s-a aflat în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

La 12 noiembrie 2018, Violeta Ceban a fost reîncadrată în serviciu prin ordinul Centrului Național Anticorupție, ca urmare a expirării perioadei concediului pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, totodată o fost preavizată că peste 30 zile va fi concediată din cadrul Centrului Național Anticorupție în legătură cu reducerea statelor de personal.

Prin ordinul nr. 0248 din 12 decembrie 2018, reclamanta a fost eliberată din serviciu în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal, cu mențiunea respectivă în carnetul de muncă. Temei pentru emiterea ordinului de eliberare din serviciu a servit lichidarea subdiviziunii sau reducerea statelor de funcție în cadrul Centrului National Anticorupție - autoritatea publică își reduce efectivul de personal sau lichidează funcția publică ca urmare a intrării în vigoare a statului de personal în care nu se mai regăsește funcția ocupată de funcționarul public respectiv, având la bază prevederile art. 34 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 1104-XV din 06 iunie 2002 cu privire la Centrul National Anticorupție și art. 63 alin. (2), lit. c) din Legea nr.158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Ca urmare a eliberării din funcție, reclamantei i-a fost achitată suma de aproximativ 1 290 lei cu titlu de indemnizație de eliberare din serviciu, însă fără a-i fi achitate careva drepturi salariale, în special salariul pentru perioada 12 noiembrie 2018 - 12 decembrie 2018.

În opinia reclamantei, ordinul de concediere nr. 0248 din 12 decembrie 2018 este emis contrar legii, cu încălcarea procedurii de concediere în legătură cu reducerea statelor de personal, or, reducerea statelor din cadrul Centrului Național Anticorupție este fictivă, odată ce în continuare există alți colaboratori, care îndeplinesc aceleași funcții de colaborator, funcție similară pe care reclamanta a deținut-o anterior concedierii.

De asemenea, Centrul Național Anticorupție, la concedierea reclamantei, nu a respectat condițiile impuse de legea specială, nu a ținut cont de prevederile art. 63 din Legea nr. 158-XVI din 04 iulie 2008, și anume, nu a fost preavizată cu 30 de zile calendaristice înainte de concediere, nu i s-a redus programul de muncă cu până la 2 ore zilnic, fără reducerea salariului convenit, nu a fost transferată în altă funcție vacantă sau temporar vacantă, deci procedura reducerii statelor de personal nu a fost respectată de angajator.

De altfel, dacă procedura de reducere a statelor de personal nu este reglementată de norma specială, se aplică corespunzător normele Codului muncii. Prin prisma art. 88 din Codul muncii, angajatorul urma să-i propună în scris salariatului preavizat, un alt loc de muncă în cadrul unității respective. La caz, reclamantei nu i s-a oferit posibilitatea de a se transfera într-o altă funcție, odată ce s-a invocat reducerea statelor de personal, reclamanta fiind privată în acest sens de dreptul de a munci în condițiile legii.

De asemenea, reclamanta a mai indicat că nu beneficiază de indemnizație de șomer, astfel nu este clar dacă angajatorul a respectat cerințele impuse prin art. 88 alin. (1), lit. c), d), e) și h) din Codul muncii, prin urmare ordinul privind concedierea urmează a fi anulat, pe motiv că acesta este ilegal, emis contrar procedurii prevăzute

de lege în materia reducerii numărului sau a statelor de personal și ca rezultat al anulării ordinului aceasta urmează a fi restabilită în funcția deținută anterior.

Potrivit reclamantei, prin acțiunile Centrului Național Anticorupție au fost încălcate principiile de bază ale raporturilor de muncă, și anume, interzicerea discriminării în domeniul raporturilor de muncă, asigurarea dreptului fiecărui salariat la condiții echitabile de muncă, inclusiv acordarea concediului anual de odihnă, asigurarea egalității salariaților, fără nici o discriminare, luându-se în considerare productivitatea muncii, calificarea și vechimea în muncă, precum și formarea profesională, asigurarea dreptului salariaților la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale în perioada activității de muncă.

Referitor la pretenția cu privire la încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, începând cu data de 12 decembrie 2018, Violeta Ceban a indicat că aceasta este o pretenție secundară în raport cu pretenția de bază privind anularea ordinului de concediere și restabilirea în funcție, deci aceasta urmează a fi admisă. A mai invocat întrunirea în speță a temeiurilor pentru repararea de către angajator a prejudiciului moral suportat în legătură cu faptul că a fost privată de posibilitatea de a munci.

Reieșind din cele expuse, reclamanta a solicitat instanței de judecată: anularea ordinului de concediere nr. 0248 din 08 decembrie 2018, emis de Centrul Național Anticorupție cu privire la eliberarea din serviciu a Violetei Ceban; restabilirea Violetei Ceban în funcția anterior deținută, până a fi eliberată prin ordinul nr. 0248 din 08 decembrie 2018 emis de Centrul Național Anticorupție; încasarea din contul Centrului Național Anticorupție în beneficiul Violetei Ceban a restanței la plata salariului de funcție pentru luna noiembrie 2018 în sumă de 5 572,16 lei, a salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu în mărime de 12 614 lei/lunar, începând cu data de 08 decembrie 2018 și calculat până la pronunțarea hotărârii de judecată; încasarea prejudiciului moral în mărimea unui salariu mediu lunar în sumă de 12 614 lei; încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 iunie 2019, cererea de chemare în judecată înaintată de Violeta Ceban împotriva Centrului Național Anticorupție s-a respins ca neîntemeiată.

La 27 iunie 2019, avocatul Nicolae Chiriac, acționând în interesele apelantei Violeta Ceban, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 iunie 2019, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2019, a fost respins apelul declarat de Violeta Ceban împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 iunie 2019.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 mai 2020, a fost admis recursul declarat de Ceban Violeta, fiind casată decizia Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2019, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea din 05 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii. S-a anulat ordinul Centrului Național Anticorupție nr. 0248 din 08 decembrie 2018 „Cu privire la eliberarea din serviciu Centrului în legătură cu reducerea efectivului de personal sau lichidarea funcției”.

S-a restabilit Ceban Violeta în funcția de ofițer superior de investigații pentru cazuri excepționale al Secției „I” a Direcției generale asigurare operativă. S-a încasat din contul Centrului Național Anticorupție în beneficiul Violetei Ceban: salariul pentru perioada absenței forțate de la serviciu începând cu data de 12 decembrie 2018 până la 22 iulie 2020; prejudiciul moral în mărime de 12 000 lei (doisprezece mii lei); cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4000 lei (patru mii lei). Pretenția de încasare a salariului de funcție pentru luna noiembrie 2018, s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, la emiterea ordinului nr. 0248 din 08 decembrie 2018 de eliberare a apelantei din serviciu, în legătură cu reducerea efectivului de personal sau lichidarea funcției, angajatorul a dat apreciere greșită normelor legale ce reglementează procedura respectivă de concediere a salariatului din motivul enunțat. În același context, Colegiul a menționat că Legea impune în obligațiile angajatorului în cadrul procedurii de concediere în legătură cu reducerea statelor, respectarea în totalitate a exigențelor legale și a drepturilor și intereselor prioritare ale salariatului, normele sus-invocate având caracter imperativ, astfel încât nerespectarea acestora denotă nulitatea de drept a măsurilor subsecvente, respectiv a deciziilor de concediere.

Cu privire la opinia angajatorului precum că apelanta nu corespundea exigențelor aferente funcțiilor din cadrul Centrului, instanța de apel a reținut că, în contextul în care art. 13 alin. (1) al Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție instituie cerința respectivă doar pentru angajarea colaboratorilor Centrului, situație în care nu se afla apelanta, angajatorul a interpretat eronat hotărârea Parlamentului nr. 35 din 11 martie 2016, în condițiile în care anexa nr. 1 la aceasta, stabilește pentru efectivul de ofițeri inferiori cerințe specifice minime pentru ocuparea funcției de specializare în domeniul juridic, economice sau în domeniul specific de activitate. Mai mult decât atât, Legea instituie o procedură specială de constatare a necorespunderii colaboratorului funcției deținute, expusă la art. 27 alin. (6) al Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție, eliberarea din funcție în cazul dat fiind realizabilă în ordinea prevăzută de art. 34 alin. (2) lit. h) al Legii indicate, condiție nerealizată în speță.

Totodată, angajatorul a omis să specifice dacă persoana care a ocupat temporar funcția deținută de reclamantă până la inițierea concediului de maternitate și de îngrijire a copiilor până la vârsta de 3 ani, a fost sau nu menținută în funcțiile noului stat de personal, circumstanță relevantă în condițiile în care ocuparea de către persoana respectivă a funcției apelantei cu titlu temporar, instituia dreptul prioritar al apelantei de a fi transferată în funcția corespunzătoare celei deținute de apelantă față de persoana care deținea funcția respectivă temporar.

La 11 august 2020, Centrul Național Anticorupție a contestat cu recurs decizia din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, înregistrând o cerere de recurs nemotivată, iar la 15 septembrie 2020 a fost depus și recursul motivat.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Astfel, Centrul Național Anticorupție a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 05 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Iar conform art. 245 alin. (1) din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul nemotivat declarat de Centrul Național Anticorupție, a fost înregistrat la 11 august 2020 (f.d. 244-245, vol. I), copia dispozitivului deciziei fiind recepționată de către acesta la 22 iulie 2020 (f.d. 242, vol. I). Recursul motivat a fost înregistrat la 15 septembrie 2020 (f.d. 6-13, vol. II), copia deciziei motivate fiind recepționată la 22 august 2020 (f.d. 15, vol. II), astfel, recursul a fost declarat în termenul stabilit de lege.

Având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, iar fondul cauzei a fost examinat inclusiv prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793- XIV din 10 februarie 2000, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului declarat de Centrul Național Anticorupție, în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul declarat de Centrul Național Anticorupție nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate

de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul declarat de Centrul Național Anticorupție.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Centrul Național Anticorupție, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Ala Cobăneanu